

422461, Республика Татарстан, Дрожжановский район, с.Большая Цильна,
ул.Советская, 13 тел.(84375)38-6-16,факс 38-6-35 Vcel.Drz@tatar.ru

---

Постановление

Карар

2020 елның 19 мае

№12

Халыкны укуту тәртибе турында тыныч һәм сугыш чоры
куркынычларыннан яклау ысулларына эзерләү

«Халыкны һәм территорияләрне табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләрдән яклау турында» 21.12.1994 ел, № 68-ФЗ Федераль закон, Россия Федерациясе Хөкүмәтенен» Табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләрдән яклау өлкәсендә халыкны эзерләү турында "04.09.2003 ел, № 547 карары, Россия Федерациясе Гадәттән тыш хәлләр министрлыгының 19.01.2004 ел, боерыгы белән расланган" Халыкны һәм территорияләрне табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләрдән яклау турында " 2004 ел, № № 19 «гадәттән тыш хәлләр министрлыгының Уку йортларында, башкарма хакимиятнең федераль органнары, Россия Федерациясе субъектларының Гражданнар оборонасы һәм гадәттән тыш хәлләр буенча уку-методик үзәкләрендә һәм муниципаль берәмлекләренең гражданнар оборонасы курсларында квалификация күтәрүне уза торган вәкаләтле хезмәткәрләр Исемлеген раслау турында» 2004 елның 8 декабрендәге 19 номерлы Татарстан Республикасы Законы, " гражданнар оборонасы һәм гадәттән тыш хәлләр министрлыгы уку йортларында, башкарма хакимиятнең федераль органнарының квалификациясен күтәрү учреждениеләрендә, муниципаль берәмлекләренең гражданнар оборонасы курсларында № 62-ТРЗ «Халыкны һәм территорияләрне табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләрдән яклау турында», Россия Федерациясе Гражданнар оборонасы, гадәттән тыш хәлләр һәм табигый бәла-казалар нәтижеләрен бетерү эшләре буенча министры тарафыннан расланган Гражданнар оборонасы һәм табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләрдән яклау өлкәсендә эшләүче халыкны укуту программасы, эзерләүне һәм укутуны камилләштерү максатларында карар бирәм:

1. Зур Чынлы авыл жирлеге халкын тыныч һәм сугыш чорыннан саклану ысулларына эзерләү һәм өйрәтү турында Нигезләмә (кушымта) расларга.

2. Гражданнар оборонасы һәм халыкны гадәттән тыш хәлләрдән яклау өлкәсендә халыкны эзерләүнең бердәм системасы кысаларында (алга таба – гадәттән тыш хәлләрдән) тиешле төркемнәр буенча (шул исәптән белем бирү учреждениеләрендә), шулай ук яшәү урыны буенча халыкны эзерләүне оештырырга.

3. Авыл мәдәният йорты директорына, мәктәп директорына халыкны гадәттән тыш хәлләрдән саклау өлкәсендә белемнәрне пропагандалауны тәмин итәргә, шул исәптән массакуләм мәгълүмат чаралары ярдәмендә дә.

4. Методик житәкчелек, халыкны гадәттән тыш хәлләрдән яклау өлкәсендә әзерләүне координацияләү һәм контрольдә тоту, Гражданнар оборонасы бурычларын, Зур Чынлы авыл жирлеге администрациясенә гадәттән тыш хәлләрне кисәтү һәм бетерү бурычларын хәл итү өчен махсус вәкаләтле органга йөкләргә.

6. Карарның үтәлешен контрольдә тотам.

Зур Чынлы авыл жирлеге башлыгы:

Ф.Ж.Фатхуллов

Чүпрәле муниципаль районы Зур Чынлы авыл жирлегә халкын укыту, тыныч һәм сугыш чоры куркынычларыннан саклану ысулларын әзерләү турында эш

Әлеге Нигезләмә Гражданнар оборонасы һәм табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләрдән яклау өлкәсендә халыкны әзерләү һәм укытуны оештыруның төп бурычларын, формаларын һәм тәртибен билгели.

1. Гражданнар оборонасы һәм гадәттән тыш хәлләрдән яклау өлкәсендә укытылырга тиешле халык төркемнәре.

1.1. Татарстан Республикасы Гадәттән тыш хәлләрне кисәтү һәм бетерү буенча бердәм дәүләт системасы (алга таба - РСЧС) территориаль подсистемасы составына кертелгән оешмалар житәкчеләре.

1.2. Администрация һәм оешмалар хезмәткәрләре, гражданнар оборонасы, гадәттән тыш хәлләрне кисәтү һәм бетерү буенча бурычларны хәл итәргә вәкаләтле, РСЧС өлкә системасы идарәсе органнары составына кертелгән (алга таба – вәкаләтле хезмәткәрләр).

1.3. Гадәттән тыш хәлләрне кисәтү һәм бетерү һәм янғын куркынычсызлыгын тәмин итү комиссияләре рәисләре (алга таба - КЧС һәм ББ) икътисадның тотрыклы эшләвен тәмин итү комиссиясе рәисләре, эвакуация комиссиясе рәисләре, гражданнар оборонасы һәм гадәттән тыш хәлләр өлкәсендә бурычларны хәл итүгә махсус вәкаләтле идарә органнары житәкчеләре, аларның урынбасарлары, оештыру-хокукый формаларына һәм милек рәвешләренә бәйсез рәвештә предприятие, учреждение һәм оешмалар житәкчеләре.

1.4. Гомуми белем бирү учреждениеләрендә, башлангыч һәм урта һөнәри белем бирү учреждениеләрендә белем алучы затлар.

1.5. Житештерү һәм хезмәт күрсәтү өлкәсендә эшләүче затлар, РСЧС ТП идарә органнары составына кертелмәгән (алга таба-эшләүче халык).

1.6. Житештерү һәм хезмәт күрсәтү өлкәсендә эшләмәүче затлар (алга таба-эшләмәүче халык)

2. Гражданнар оборонасы һәм гадәттән тыш хәлләрдән яклау өлкәсендә халыкны укытуның төп бурычлары:

2.1. Халыкның барлык төркемнәрен үз-үзенә тоту кагыйдәләренә, гадәттән тыш хәлләрдә саклану һәм хәрәкәт итүнең төп ысулларына, зыян күрүчеләргә беренче медицина ярдәме күрсәтү алымнарына, шәхси һәм күмәк саклану чараларыннан файдалану кагыйдәләренә өйрәтү.

2.2. РСЧС ТП составына керүче көчләр һәм чаралар белән идарә итү күнекмәләрен оештыру.

2.3. Оешма житәкчеләренең, шулай ук КЧС һәм ПБ рәисләренең гамәли күнекмәләрен камилләштерү.

Гражданнар оборонасы чараларын үткөрү, гадәттән тыш хәлләрне кисәтү һәм аларның нәтижәләрен бетерү буенча чаралар күрү.

2.4. Гадәттән тыш хәлләрне кисәтү һәм бетерү буенча бердәм дәүләт системасы эше кысаларында РСЧС ТП функцияләвенә төрле режимнарында, шулай ук авария-коткару һәм башка кичектергесез эшләр башкарганда, өйрәнүләр һәм гамәлләр тәртибен гамәли үзләштерү.

3. Гражданнар оборонасы һәм гадәттән тыш хәлләрдән яклау өлкәсендә халыкны әзерләүне оештыру.

3.1. Гражданнар оборонасы һәм гадәттән тыш хәлләрдән яклау өлкәсендә халыкны укытуны оештыру-хокукый формаларына һәм милек рәвешләренә бәйсез рәвештә жирле үзидарә органнары һәм оешмалар житәкчеләре үз компетенциясе кысаларында оештыралар һәм гамәлгә ашыралар.

3.2. Гражданнар оборонасы һәм гадәттән тыш хәлләрдән, шулай ук хәрби гамәлләр алып барганда яки бу гамәлләр нәтижәсендә барлыкка килгән гадәттән тыш хәлләрдән яклау өлкәсендә халыкны әзерләү Гражданнар оборонасы һәм гадәттән тыш хәлләрдән яклау өлкәсендә халыкны әзерләүнең бердәм системасы кысаларында гамәлгә ашырыла.

3.3. Халыкны укыту махсус программалар буенча үткәрелә торган планлы дәресләрдә, мөстәкыйль әзерлек юлы белән, шулай ук гражданнар оборонасы һәм гадәттән тыш хәлләрдән яклау буенча укыту-методик жыеннарда һәм өйрәнүләрдә катнашу юлы белән дифференциацияләнгән (төркемнәр буенча) гамәлгә ашырыла.

3.4. Гражданнар оборонасы һәм гадәттән тыш хәлләрдән яклау мәсьәләләре буенча укулар гомуми һәм урта һөнәри белем бирү учреждениеләрендә, квалификацияне күтәрү учреждениеләрендә, Татарстан Республикасы УМЦДА, Гражданнар оборонасы курсларында, турыдан-туры эш һәм яшәү урыны буенча үткәрелә.

4. Гражданнар оборонасы һәм гадәттән тыш хәлләрдән яклау өлкәсендә халыкны укыту формалары.

Гражданнар оборонасы һәм гадәттән тыш хәлләрдән яклау өлкәсендә халыкны укытуны күздә тоту:

4.1. Эшләүче халык өчен-тәкъдим ителә торган программалар нигезендә эш урыны буенча дәресләр үткәрү, гадәттән тыш хәлләрдә эш итү тәртибен мөстәкыйль өйрәнү, алга таба алган белемнәрне һәм күнекмәләрен өйрәнүдә ныгыту.

4.2. Эшләмәүче халык өчен-әңгәмәләр, лекцияләр үткәрү, уку фильмнарын карау, яшәү урыны буенча өйрәтүләргә һәм күнегүләргә жәлеп итү (укыту-консультация пунктларында), шулай ук кулланмаларны, белешмәлекләрен, листовкалар һәм буклетларны мөстәкыйль өйрәнү, радиотапшыруларны тыңлау һәм гадәттән тыш хәлләрдән яклау мәсьәләләре буенча телепрограммаларны карау.

4.3. Татарстан Республикасы Мәгариф һәм фән министрлыгының коррупциягә каршы сәясәтен тормышка ашыру гамәлләре турында хисаплар.

4.4. КЧС һәм администрация ПБ рәисләре, вәкаләтле хезмәткәрләр өчен 5 елга бер тапкырдан да ким булмаган квалификация күтәрү, мөстәкыйль эш үткәрү, шулай ук жыеннарда, өйрәнүләрдә һәм күнегүләрдә катнашу.

4.5. Гражданнар оборонасы һәм гадәттән тыш хәлләрдән яклау өлкәсендә үз вазыйфаларын үтәүгә бәйле вазыйфага беренче тапкыр

билгелэнгән затлар өчен эзерлек (янадан эзерләү) яки квалификация күтәрү беренче ел дәвамында мәжбүри булып тора.

5. Гражданнар оборонасы һәм гадәттән тыш хәлләрдән яклау өлкәсендә вазыйфаи затларның квалификациясен эзерләү һәм күтәрү.

Гражданнар оборонасы һәм гадәттән тыш хәлләрдән яклау өлкәсендә квалификация күтәрү курслары уза:

5.1. КЧС һәм ПБ рәйсе һәм эгъзалары, вәкаләтле хезмәткәрләр, Администрация структур бүлекчәләре һәм оешмалар житәкчеләре, 50 дән артык кеше - Татарстан Республикасы Гражданнар оборонасы һәм гадәттән тыш хәлләр уку-методик үзәгендә.

5.2. 50 кешедән ким булган оешмалар житәкчеләре, вәкаләтле хезмәткәрләр, мэгариф учреждениеләренә сыйныф житәкчеләре - Казан шәһәре ГО курсларында.

5.3. «Тормыш иминлегә» дисциплинасы укытучыларының һәм «тормыш иминлегә нигезләре» курсы оештыручы укытучыларының квалификациясен арттыру

5.4. Гадәттән тыш хәлләрдән саклау өлкәсендә халыкның белемнәрен, осталыкларын һәм күнекмәләрен камилләштерү команда-штаб, тактик-махсус һәм комплекслы өйрәнүләр һәм өйрәнүләр барышында гамәлгә ашырыла.

5.5. 3 тәүлеккә кадәр булган команда-штаб өйрәнүләре муниципаль округта-3 елга 1 тапкыр үткәрелә. Оешмаларда команда-штаб өйрәнүләре яки штаб күнегүләре елына 1 тәүлеккә кадәр 1 тапкыр үткәрелә.

Команда-штаб өйрәнүләрен үткәрү өчен билгелэнгән тәртиптә федераль башкарма хакимият органнарының структур бүлекчәләре, шулай ук Татарстан Республикасы башкарма хакимияте органнары белән килештереп, гадәттән тыш хәлләргә кәсетү һәм бетерү буенча бердәм дәүләт системасы көчләре һәм чаралары жәлеп ителә.

5.6. 8 сәгатькә кадәр тактик-махсус өйрәнүләр авария-коткару хезмәтләре һәм авария-коткару формированиеләре (алга таба - формированиеләр) катнашында 3 елга 1 тапкыр, шулай ук даими эзерлек формированиеләре катнашында елга 1 тапкыр үткәрелә.

5.7. Комплекслы өйрәнүләр 2 тәүлеккә кадәр куркыныч житештерү объектлары булган оешмаларда 3 елга бер тапкыр үткәрелә. Башка оешмаларда 3 елга бер тапкыр 8 сәгатькә кадәр тренировкалар үткәрелә.

5.8. Гомуми белем бирү учреждениеләрендә, башлангыч һәм урта һөнәри белем бирү учреждениеләрендә күнегүләр ел саен үткәрелә.

5.9. Гадәттән тыш хәлләрдән саклау өлкәсендә өйрәнүләргә һәм күнегүләргә жәлеп ителгән затлар аларны үткәрү куркынычы турында хәбәр итә.

6. Гражданнар оборонасы һәм гадәттән тыш хәлләрдән яклау өлкәсендә халыкны эзерләү һәм укытуны финанслау тәртибе.

6.1. Халыкны табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләрдән яклау өлкәсендә эзерләү һәм укыту чараларын финанслау Россия Федерациясе Хөкүмәте карары белән билгелэнгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.